

Financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2023. godinu

Katarina Nesterović
Martina Štefković*

U skladu s pravilima financijskog izvještavanja u sustavu proračuna, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna te proračunski i izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezni su za 2023. godinu sastaviti i predati financijske izvještaje. Uobičajeno, Ministarstvo financija kvartalno objavljuje Okružnicu o predaji financijskih izvještaja u kojoj se daje pregled obveznika predaje financijskih izvještaja, rokovi, obrasci, način popunjavanja pojedinih stavki financijskih izvještaja, specifičnosti vezane uz izradu financijskih izvještaja te ostale aktualnosti u izvještavanju, o čemu autorice daju detaljniji pregled u tekstu.

1. Uvod

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna te proračunski i izvanproračunski korisnici JLP(R)S definirani Zakonom o proračunu¹ i utvrđeni u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika obvezni su sastaviti i predati financijske izvještaje za razdoblja u tijeku proračunske godine i za tekuću proračunsku godinu. Obveza sastavljanja i predaje financijskih izvještaja u skladu s proračunskim računovodstvom propisana je Zakonom, dok su oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obveza i rokovi njihova dostavljanja utvrđeni Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu². Okružnica o predaji i konsolidaciji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna JLP(R)S za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. bit će objavljena početkom 2024., te će se između uobičajenih uputa vezano uz obveznike i rokove predaje godišnjih financijskih izvještaja ukazati i na aktualnosti u proračunskom računovodstvu.

2. Obveznici i rokovi predaje financijskih izvještaja

Financijske izvještaje sastavljaju i predaju isključivo JLP(R)S te proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna JLP(R)S koji su utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika (dalje u tekstu: Registar). Registar je dostupan na internetskim stranicama Ministarstva financija na poveznici <https://rkpf.drzavna-riznica.hr/PORTAL/Rkp> (<https://mfins.gov.hr/> → Istaknute teme → Državna riznica → Računovodstvo →

Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika).

Financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. jesu:

- Bilanca na Obrascu: BIL,
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na Obrascu: PR-RAS,
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji na Obrascu: RAS-funkcijski,
- Izvještaj o obvezama na Obrascu: OBVEZE,
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza na Obrascu: P-VRIO,
- Bilješke.

Financijski izvještaji predaju se putem aplikacije Ministarstva financija *Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika - RKPFI* (dalje u tekstu: aplikacija RKPFI) na propisanim obrascima s ugrađenim kontrolama.

Za predaju financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. potrebno je putem aplikacije RKPFI preuzeti ažurirani predložak odnosno novu verziju obrazaca financijskih izvještaja.

Kontrole kakve postoje u samim obrascima financijskih izvještaja ugrađene su također i u aplikaciju RKPFI. Uz obrasce financijskih izvještaja u aplikaciju se učitava i Referentna stranica ovjerena potpisom odgovorne osobe subjekta.

U Tablici 1. iz nastavka na pregledan način dan je prikaz rokova konsolidiranih i nekonsolidiranih financijskih izvještaja po pojedinim obveznicima predaje te popis kome se isti predaju.

* Martina Štefković, mag. oec., Katarina Nesterović, mag. oec., Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Zagreb

¹ Zakon o proračunu (Nar. nov., br. 144/21)

² Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Nar. nov., br. 37/22)

Tablica 1. Rokovi predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine

Obveznik unosa izvještaja u Aplikaciju RKPFI	Financijski izvještaji	Rok za predaju	Primatelj izvještaja u Aplikaciji RKPFI
proračunski korisnici državnog proračuna	- Bilanca, - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, - Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, - Izvještaj o obvezama i - Bilješke	do 31. siječnja 2024.	Nadležni razdjel MFIN
razdjeli državnog proračuna	Konsolidirani izvještaj - Bilanca, - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, - Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, - Izvještaj o obvezama i - Bilješke	do 28. veljače 2024.	MFIN
proračunski korisnici JLP(R)S-a	- Bilanca, - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, - Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, - Izvještaj o obvezama i - Bilješke	do 31. siječnja 2024.	Nadležna JLP(R)S MFIN
JLP(R)S	- Bilanca, - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, - Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, - Izvještaj o obvezama i - Bilješke	do 15. veljače 2024.	MFIN
	Konsolidirani izvještaj - Bilanca, - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, - Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, - Izvještaj o obvezama i - Bilješke	do 28. veljače 2024.	MFIN

Obveznik unosa izvještaja u Aplikaciju RKPFI	Financijski izvještaji	Rok za predaju	Primatelj izvještaja u Aplikaciji RKPFI
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	- Bilanca, - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, - Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, - Izvještaj o obvezama i - Bilješke	do 15. veljače 2024.	MFIN
izvanproračunski korisnici JLP(R)S-a	- Bilanca, - Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, - Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, - Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, - Izvještaj o obvezama i - Bilješke	do 15. veljače 2024.	Nadležna JLP(R)S MFIN

Kako je navedeno u tablici, uz financijske izvještaje u aplikaciju se učitavaju i **Bilješke uz financijske izvještaje u Word dokumentu.**

Iako Ministarstvo financija kontinuirano daje upute vezano za neophodan sadržaj i oblik Bilješki i dalje značajan dio Bilješki JLP(R)S i korisnika ne sadrži sve potrebne elemente. Stoga je važno naglasiti kako u pojašnjenju promjena pojedinih stavki financijskih izvještaja u Bilješkama nije dovoljno navesti isključivo iznos ili postotak promjene stavke (koji je vidljiv i iz samog financijskog izvještaja), već je potrebno navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine. Isto se odnosi i na stavke financijskog izvještaja koje u jednom od prikazanih izvještajnih razdoblja nemaju iskazan podatak, dok je u drugom razdoblju iskazan značajan iznos zbog, primjerice, novog prihoda ili primitka, rashoda ili izdatka koji je ostvaren u jednom od promatranih razdoblja.

Ako u vrijeme sastavljanja financijskih izvještaja nastanu **izvanredni vanjski događaji koji se nisu mogli predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili izbjeći, proračuni, proračunski i izvanproračunski korisnici iznimno mogu predati financijske izvještaje nakon proteka navedenog roka temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva financija.**

Ministarstvo financija suglasnost daje na temelju zahtjeva proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a koji mora biti dostavljen prije isteka roka za predaju jedinog financijskog izvještaja i koji je potpisan od strane čelnika tijela. U suglasnosti se za svaki pojedini zahtjev utvrđuje do kada se produžuje rok za predaju financijskih izvještaja.

Financijski izvještaji predani izvan roka propisanog Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, ali unutar roka danog u suglasnosti, smatraju se predanima na vrijeme. Navedeno naglašavamo zbog popunjavanja *Upitnika o fiskalnoj odgovornosti* koji je jedan od temelja za davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koja je propisana Zakonom o fiskalnoj odgovornosti³. Naime, u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti **pitanjem pod rednim brojem 59.** provjerava se na poštivanje rokova predaje financijskih izvještaja utvrđenih Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Ako su financijski izvještaji predani unutar rokova propisanih Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu odnosno unutar odgođenog roka danog u suglasnosti Ministarstva financija, na pitanje broj 59. iz Upitnika odgovara se potvrdno.

3. Napomene kod popunjavanja obrazaca

Člankom 7. stavkom 5. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da se podaci koji se odnose na novčane iznose u obrascima financijskih izvještaja iskazuju **punim brojem sa dvije decimale u službenoj valuti Republike Hrvatske.**

S obzirom na to je da je od 1. siječnja 2023. službena valuta u Republici Hrvatskoj euro, novčani iznosi u financijskim izvještajima koji se sastavljaju za izvještajna razdoblja počevši od 2023., unose se u eurima i eurocentima.

Podaci koji se u financijske izvještaje unose u stupac „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*“ radi bolje usporedivosti podataka također se iskazuju u euru, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj⁴.

2.1. Zaglavlje obrazaca financijskih izvještaja

Kod preuzimanja predloška financijskih izvještaja iz aplikacije RKPFI, u zaglavlju pojedinog obrasca financijskih izvještaja svakom subjektu bit će prikazan podatak o RKP broju i nazivu obveznika financijskog izvještavanja, razina financijskog izvještavanja te izvještajno razdoblje za koje se financijski izvještaj podnosi.

Obveznik: DRŽAVNI PRORAČUN Razina: 13 Razdoblje: 2023-12

Navedeni podaci automatski se popunjavaju u zaglavlje onih obrazaca financijskih izvještaja za koje postoji obveza predaje u pojedinom izvještajnom razdoblju. Za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca zaglavlje će biti popunjeno na svim obrascima koji se predaju.

2.2. Izvještaj na Obrascu PR-RAS

U Izvještaju za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. popunjavaju se oba stupca obrasca PR-RAS, odnosno popunjava se i stupac „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*“. Iznimka su samo korisnici koji su osnovani tijekom 2023. i korisnici koji su od 1. siječnja 2023. prešli iz neprofitnog u proračunski sustav.

Obveznicima proračunskog računovodstva kod preuzimanja predloška financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023., podaci u stupcu „Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine“ bit će automatski popunjeni podacima iz obrazaca za isto izvještajno razdoblje prethodne godine koje su obveznici predali u aplikaciju RKPFI i prikazani u novoj službenoj valuti euro (konvertirani iz kune u euro sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura).

2.3. Bilanca na Obrascu BIL

U stupcu „*Stanje na 1. siječnja*“ podaci o novčanim iznosima bit će automatski popunjeni podacima iz Bilance sa stanjem na 31. prosinca 2022. koje su obveznici predali u aplikaciju RKPFI i prikazani u novoj službenoj valuti euro. Uzimajući u obzir usklađivanje razlika između analitičkih i sintetičkih evidencija zbog preračunavanja iznosa iz kuna u eure i uspostavljanje bilančne ravnoteže sukladno uputi Ministarstva financija⁵, početno stanje na dan 1. siječnja 2023. može se razlikovati od stanja na 31. prosinca 2022. koja će biti popunjena u obrascu prilikom preuzimanja iz aplikacije. Stanja na dan 1. siječnja 2023. potrebno je u obrascu Bilanca prikazati prema podacima iz poslovnih knjiga.

U stupac „*Stanje na 31. prosinca*“ podaci o novčanim iznosima se unose u eurima i eurocentima.

U obveznim analitičkim podacima u Bilanci traži se detaljnija razrada podataka o potraživanjima skupina 13, 16 i 17, na dospjela i nedospjela potraživanja.

Dospjela potraživanja podliježu ispravku vrijednosti koji se provodi na kraju godine uzimajući u obzir kašnjenje u naplati preko godine dana i pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom. Stoga se u obveznim analitičkim podacima iskazuju **podaci o nedospjelim i dospjelim potraživanjima u bruto iznosu (ne umanjuju se za iznos ispravka vrijednosti).**

Napominjemo kako potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena na račun nadležnog proračuna, koja se evidentiraju na osnovnom računu 16721 *Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun* jesu **nedospjela potraživanja**. Slijedom navedenoga, obveze koje nadležni proračun evidentira na osnovnom

³ Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Nar. nov., br. 111/18)

⁴ Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Nar. nov., br. 57/22, 88/22)

⁵ Uputa Ministarstva financija za Knjigovodstvene evidencije na prijelazu godine u procesu prelaska na euro kao službene valute Republike Hrvatske (<https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-ostalo/Knjigovodstvene%20evidencije%20na%20prijelazu%20godine.pdf>)

računu 23956 *Obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika* jesu također **nedospjele obveze**.

2.4. Izvještaj na Obrascu: RAS-funkcijski

U Izvještaju RAS-funkcijski popunjavaju se podaci o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji. Novčani iznosi koji se unose u stupce „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*” i „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine*” obrazac RAS-funkcijski unose se na identičan način kao u obrazac PR-RAS. Podaci u stupcu „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*” bit će popunjeni s novčanim iznosima u eurima na isti način kao i u obrascu PR-RAS.

Važno je naglasiti kako se funkcijski klasificiraju isključivo rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine, dok se izdaci za financijsku imovinu i obveze ne razvrstavaju funkcijski, a time ni ne uključuju u ovaj izvještaj.

S obzirom na to da proračunski korisnici u Obrascu: RAS-funkcijski iskazuju svoje rashode po funkcijskoj klasifikaciji neovisno o tome iz kojeg su izvora financirani (dakle uključujući i one financirane iz sredstava primljenih od nadležne JLP(R)S za financiranje redovne djelatnosti), JLP(R)S pri popunjavanju Obrasca: RAS-funkcijski (razina 22) moraju iz svojih ukupnih rashoda isključiti iznose prijenosa proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti (podskupinu 367 *Prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti*), kako ne bi došlo do udvostručavanja podataka.

2.5. Izvještaj na Obrascu P-VRIO

Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza dopuna je podacima iz Balance. U Obrazac P-VRIO unose se promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza koje nisu posljedica prihoda odnosno rashoda niti novčanog tijeka. Primjerice, prijenosi nefinancijske imovine između subjekata u sustavu općeg proračuna ne iskazuju se kao prihod i rashod nego kao promjena u obujmu imovine gdje davatelj ima smanjenje, a primatelj povećanje imovine.

Navedene se promjene u knjigovodstvu iskazuju preko podskupine 915 *Promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza*, koja na kraju godine ne može imati iskazan saldo, jer se isti osnovni račun knjiži na teret i u korist. Međutim, ostaje podatak za popunjavanje izvještaja P-VRIO, koji zahtijeva iskaz promjena za pojedine vrste imovine i obveza.

Jedan korisnik može istovrsnu (ne mora to biti potpuno ista) imovinu primiti od nekoga iz sustava općeg proračuna i dati nekom u sustavu općeg proračuna, ili može rashodovati neupotrebljivu imovinu. Znači, može imati i **povećanje i smanjenje istovrsne imovine**. Na navedeni način to treba biti iskazano i u izvještaju P-VRIO.

Novčani iznosi u obrascu P-VRIO iskazuju se punim brojem s dvije decimale (u eurima i eurocentima). Subjekti koji nemaju podatke za popunjavanje obrasca P-VRIO, a da bi zadovoljili podatak o potpunosti pojedinog obrasca s Referentne stranice, dovoljno je da u obrazac na bilo koju poziciju **unesu iznos od 0,00 eura**.

2.6. Izvještaj na Obrascu OBVEZE

U retku „*Stanje obveza 1. siječnja*” iskazuje se početno stanje obveza na dan 1. siječnja 2023., koje odgovara stanju obveza na kraju prosinca 2022. Prilikom preuzimanja predložka obrazaca financijskih izvještaja, u retku „*Stanje obveza 1. siječnja*” bit će popunjen novčani iznos stanja obveza koji će odgovarati stanju na 31. prosinca 2022. (stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja za 2022. preuzeto iz obrasca OBVEZE i konvertirano u eure). Uzimajući u obzir usklađivanje razlika između analitičkih i sintetičkih evidencija zbog preračunavanja iznosa iz kuna u eure i uspostavljanje bilančne ravnoteže sukladno uputi Ministarstva financija početno stanje obveza na dan 1. siječnja 2023. može se razlikovati od stanja obveza na kraju prosinca 2022. Početno stanje obveza na dan 1. siječnja 2023. u Izvještaju o obvezama mora odgovarati stanju obveza na 1. siječnja 2023. u Bilanci. Eventualne razlike u stanju obveza na dan 1. siječnja 2023. u odnosu na 31. prosinca 2022. potrebno je obrazložiti u Bilješkama uz financijske izvještaje.

Sve obveze stvorene između obveznika predaje financijskih izvještaja objavljenih u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika koje se u evidencijama korisnika vode na računima obveza za rashode poslovanja, nabavu nefinancijske imovine i obveza za financijsku imovinu, za potrebe Izvještaja o obvezama ne razdvajaju se prema navedenim vrstama nego se stavljaju u zajedničku kategoriju „**međusobne obveze subjekata općeg proračuna**”. Međusobne obveze su primjerice:

- obveze po osnovi fakturiranja između korisnika u sustavu proračuna,
- refundacije zajedničkih troškova (obveze za režijske i druge troškove u kojima participiraju dva proračunska korisnika koji koriste istu zgradu),
- obveze za povrat u proračun sredstava koja refundira HZZO (primjerice: naknada za bolovanje iznad 42 dana, ozljedu na radu i sl.),
- obveza za uplatu u državni proračun temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo⁶ (55%, 65%),
- obveza nadležnog proračuna za nepotrošene vlastite prihode i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika uplaćene u proračun.

Obveze za poreze, doprinose iz i na plaće, obveze za PDV, carine i ostala slična davanja državi prikazuju se kao dio izvorne obveze kojoj pripadaju te se ne tretiraju kao međusobne obveze proračunskih korisnika.

Bolničke zdravstvene ustanove koje su u 2023. od HZZO-a primile iznos sredstava za obavljanje zdravstvenih usluga (bolničkog liječenja i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja) veći od stvarno izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa

⁶ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Nar. nov., br. 43/92, 69/92, 87/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 76/96, 111/96, 11/97, 103/97, 119/97, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02)

HZZO-u, **obvezu prema HZZO-u za više doznačena sredstva** u Izvještaju o obvezama evidentiraju također kao dio izvorne obveze **u okviru podskupine 239 Ostale tekuće obveze**, a ne kao međusobne obveze. Obveze iskazane u okviru podskupine 239 klasificiraju se u **nedospjele obveze** i kao takve prikazuju u Izvještaju o obvezama.

Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja odnosi se isključivo na obveze čije je dospijeće bilo 31. prosinca 2023. ili ranije.

- **Obveze za plaću za prosinac** dospijevaju u siječnju, što znači da na dan 31. prosinca nisu dospjele pa se ne smiju unositi na pozicije – *Obveze za zaposlene, a) Prekoračenje 1 – 60 dana*.
- Obveze za povrat u proračun koje kao protustavku imaju potraživanja također nisu dospjele obveze. Primjerice, obveza za povrat u proračun naknade za bolovanje za koju je sredstva osigurao nadležni proračun, a refundirat će Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, dospijeva kad Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje uplati sredstva.

Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja čine obveze nastale zaključno s 31. prosinca 2023., ali nisu dospjele do 31. prosinca 2023. Podatak koji se unosi predstavlja potražni saldo računa obveza na 31. prosinca 2023. koji dospijeva na plaćanje u budućim razdobljima (2024. i kasnije).

4. Nove kontrole u obrascima financijskih izvještaja

Kako je već prethodno navedeno, za predaju financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. potrebno je putem aplikacije RKPFI preuzeti **ažurirani predložak odnosno novu verziju obrazaca financijskih izvještaja**.

Analizom podataka iz financijskih izvještaja obveznika utvrđeno je kako veći broj obveznika ili ne unosi određene obvezne odnosno dodatne analitičke podatke u obrasce PR-RAS i BIL ili pogrešno unosi podatak koji se odnosi na stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja (koje se iskazuje u obrascima BIL i OBVEZE).

Slijedom navedenog, u novu verziju predložka financijskih izvještaja ugrađene su **nove kontrole** koje se odnose na popunjavanje podataka:

- o prenesenim viškovima i manjkovima po kategorijama u obrascu PR-RAS,
- o dodatnim analitičkim podacima potraživanja i obveza koji se iskazuju u obrascu BIL,
- o stanju obveza na kraju izvještajnog razdoblja koje se iskazuje u obrascima BIL i OBVEZE.

Preneseni viškovi i manjkovi po kategorijama u obrascu PR-RAS

U obrascu PR-RAS unose se podaci o prenesenim viškovima i manjkovima po kategorijama:

- Višak prihoda poslovanja – preneseni (šifra 92211)
- Manjak prihoda poslovanja – preneseni (šifra 92221)

- Višak prihoda od nefinancijske imovine - preneseni (šifra 92212)
- Manjak prihoda od nefinancijske imovine – preneseni (šifra 92222)
- Višak primitaka od financijske imovine - preneseni (šifra 92213)
- Manjak primitaka od financijske imovine – preneseni (šifra 92223).

S obzirom na činjenicu da pojedini obveznici u obrazac PR-RAS nisu unosili podatke o prenesenom višku odnosno manjku, dodana je nova kontrola kojom se regulira unos istih na način da novčani iznos na ovim pozicijama mora biti veći ili jednak nuli (0,00). Navedeno znači da oni obveznici koji nemaju podatak za unos na neku od navedenih kategorija prenesenih viškova odnosno manjkova (odnosno šifri u obrascu PR-RAS), obvezni su unijeti 0,00 eura kako bi kontrola o potpunosti podatka bila zadovoljena.

Dodatni analitički podaci o potraživanjima i obvezama koji se iskazuju u obrascu BIL

Detaljniji prikaz podataka iz obveznog dijela financijskih izvještaja iskazanih na razini skupine, podskupine i odjeljka daje se u vidu obveznih analitičkih i dodatnih podataka gdje su iskazani na petoj razini Računskog plana odnosno na razini osnovnog računa. U dodatnim analitičkim podacima u obrascu BIL se osim detaljnije razrade podataka o potraživanjima skupina 13, 16 i 17 i obveza skupina 23, 24, 25 i 26 prema dospelosti (dospjela i nedospjela potraživanja i dospjele i nedospjele obveze), prate i određeni osnovni računi obveza i potraživanja za statističke potrebe.

Obveznici proračunskog računovodstva nerijetko smatraju da nisu dužni popuniti obvezne analitičke podatke, što je dakako pogrešno.

Iz navedenog razloga pristupilo se uvođenju **dodatnih kontrola kojim se regulira unos upravo ovih obveznih analitičkih podataka u obrascu BIL na osnovnim računima iz podskupina 129, 239 te skupine 26**.

Važno je istaknuti kako su ovi analitički i dodatni podaci velikim dijelom ugrađeni u obrasce financijskih izvještaja na zahtjev nacionalnih nositelja službene statistike koja pripremaju statističke izvještaje prema EUROSTAT-u (statističkom uredu Europske unije) te su im od iznimne važnosti za stjecanje cjelovite slike o financijskom položaju kako pojedinih obveznika, tako i cijelih grupa obveznika predaje financijskih izvještaja (primjerice, svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili svih proračunskih korisnika državnog proračuna).

Dodatno, ovi su podaci iznimno važni kod izrade konsolidiranih izvještaja državnog, središnjeg, lokalnog i općeg proračuna budući da se pri njihovoj izradi moraju sučeliti i eliminirati svi mogući prijenosi između obveznika u sustavu općeg proračuna odnosno između proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a koji su često iskazani tek na razini osnovnog računa Računskog plana. Stoga je za izradu konsolidiranih financijskih izvještaja

od iznimne važnosti da obveznici detaljno i točno ispune obrasce financijskih izvještaja i u ovom dijelu dodatnih analitičkih podataka.

Stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja u obrascima BIL i OBVEZE.

U Bilanci se kao jednom od obveznih godišnjih financijskih izvještaja obveznika proračunskog računovodstva, između ostalog, daje i kompletan **pregled obveza na kraju izvještajnog razdoblja**. Isti taj podatak o stanju obveza na kraju izvještajnog razdoblja daje se i kroz Izvještaj o obvezama, ali s naglaskom odnosno kroz detaljniji pregled ukupnih, podmirenih i nepodmirenih obveza na određeni dan prema rokovima dospijeca i prema zadanoj strukturi odnosno vrsti obveze.

Za razliku od izvještaja Bilance koja u strukturi obveza sadrži sve skupine obveza iz Računskog plana (23 Obveze za rashode poslovanja, 24 Obveze za nabavu nefinancijske imovine, 25 Obveze za vrijednosne papire, 26 Obveze za kredite i zajmove i 29 Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja)), u Izvještaju o obvezama ne prikazuje se podatak koji se odnosi na odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja odnosno pasivna vremenska razgraničenja (skupina 29). Iz navedenog proizlazi da **stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja odnosno na 31. prosinca iz Izvještaja o obvezama mora biti jednako stanju obveza na 31. prosinca u Bilanci umanjeno za stanje iskazano na skupini 29 za koju se ne daje pregled u Izvještaju o obvezama**.

Na skupini računa 29 iskazuju se obračunati rashodi koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje te prihodi koji su naplaćeni u tekućem razdoblju, a odnose se na iduće obračunsko razdoblje. Za isporuke roba, radova i usluga koje se odnose na proračunsku godinu, a za koje do zaključnog datuma zaprimanja ulazne dokumentacije i zaključnih knjiženja za proračunsku godinu dobavljači nisu ispostavili račune (fakture), obveznik proračunskog računovodstva utvrđuje vrijednost obračunatih rashoda i evidentira utvrđenu vrijednost obračunatih rashoda zaduženjem odgovarajućeg računa rashoda u razredu 3 ili 4 i odobrenjem osnovnog računa 29111 *Obračunati rashodi koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje*. Računi (fakture) koji stignu nakon zaključnog datuma zaprimanja dokumentacije, a odnose se na prethodnu proračunsku godinu (za koju su financijski izvještaji sastavljeni i predani te poslovene knjige zaključene) potrebno je evidentirati u poslovnim knjigama tekuće godine zaduženjem osnovnog računa 29111 *Obračunati rashodi koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje* i odobrenjem odgovarajućeg računa obveza u skupini 23 ili 24. Ove obveze evidentirane na skupinama 23 ili 24 u tekućoj godini prikazat će se u Izvještaju o obvezama kao povećanje obveza u izvještajnom razdoblju.

Kako bi podaci u oba izvještaja bili ispravno popunjeni odnosno kako bi izvještaji bili popunjeni s istinitim i pouzdanim podacima kao temeljem za daljnje analize, kod predaje godišnjih financijskih izvještaja za 2023. godinu bit

će uvedena dodatna kontrola kojom će se regulirati unos novčanih iznosa o stanju obveza u dva različita obrasca.

5. Objava godišnjih financijskih izvještaja

Sukladno članku 144. stavku 8. Zakona o proračunu te članku 28. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici objavljuju godišnje financijske izvještaje na svojim internetskim stranicama najkasnije u roku od osam dana od propisanog roka za njihovo podnošenje. Proračunski i izvanproračunski korisnici koji nemaju vlastite internetske stranice, objavljuju godišnje financijske izvještaje na internetskim stranicama nadležnog razdjela organizacijske klasifikacije državnog proračuna, odnosno nadležne jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u roku od osam dana od propisanog roka za njihovo podnošenje.

Potrebno je objaviti sve financijske izvještaje na propisanim obrascima, uključujući i Bilješke. Preporuka je izvještaje objaviti u MS Excel dokumentu u kojem se i izrađuju, s obzirom na to da skenirani dokumenti (PDF i slični formati) nisu strojno čitljivi.

Razdjeli državnog proračuna obvezni su obavijestiti Ministarstvo financija o mrežnoj adresi na kojoj su i kada objavljeni njihovi financijski izvještaji za 2023. i isto tako obvezni su provjeriti i obavijestiti Ministarstvo financija o tome jesu li svi proračunski korisnici i izvanproračunski korisnici državnog proračuna iz njihove nadležnosti objavili svoje financijske izvještaje za 2023. te jesu li to učinili u propisanom roku.

JLP(R)S obvezne su obavijestiti Ministarstvo financija o mrežnoj adresi na kojoj su i kada objavljeni njihovi financijski izvještaji za 2023. Važno je istaknuti kako su JLP(R)S obvezne provjeriti **jesu li proračunski i izvanproračunski korisnici iz njihove nadležnosti objavili financijske izvještaje za 2023.** na svojim mrežnim stranicama i jesu li to učinili u propisanom roku.

Navedene podatke razdjeli i JLP(R)S dostavljaju Ministarstvu financija **najkasnije do 11. ožujka 2024. na adresu elektroničke pošte biljeske@mfin.hr.**

Kako bi se istaknula važnost objave godišnjih financijskih izvještaja, u **Upitniku o fiskalnoj odgovornosti** u području *Transparentnost*, potrebno je odgovoriti na pitanje pod rednim brojem 72. koje glasi: „*Godišnji financijski izvještaji objavljeni su u roku od 8 dana od propisanog roka za predaju godišnjih financijskih izvještaja na vlastitim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama nadležnog proračuna ako ne posjeduju mrežnu stranicu.*“ te kao referencu navesti poveznicu na mrežnu stranicu na kojoj su izvještaji objavljeni.

pitajcentar@tim4pin.hr